

Республика Татарстан
**СОВЕТ ПОСЕЛКА ГОРОДСКОГО ТИПА
ДЖАЛИЛЬ САРМАНОВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА**

ул. Ахмадиева, д.26, п. Джалиль, 423368
Телефон: (85559) 31-0-97, 60-2-20, факс: 31-0-97
E-mail: POSSOVETD@mail.ru

Татарстан Республикасы
**САРМАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
ЖӘЛИЛ ШӘҺӘР ТИБЫНДАГЫ ПОСЕЛОК
СОВЕТЫ**

Ахмадиев урамы, 26 йорт, Жәлил поселогы, 423368
Телефон: (85559) 31-0-97, 60-2-20, факс: 31-0-97
E-mail: POSSOVETD@mail.ru

ОГРН 1021601312501 ИНН/КПП 1636001410/163601001

РЕШЕНИЕ

24.11.2025 ел

КАРАР

№13

2026 елга һәм 2027-2028 еллар план чорына Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенң социаль-икътисадый үсеше фаразы турында»

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы федераль закон, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, Сарман муниципаль районының «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Жәлил шәһәр тибындагы поселогы башкарма комитеты житәкчесенң «2026 елга һәм 2027-2028 еллар план чорына Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенң социаль-икътисадый үсеше фаразы турында» докладын тыңлаганнан һәм фикер алышкач, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Советы КАРАР ИТТЕ:

1. «2026 елга һәм 2026-2027 еллар план чорына Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының " Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенң социаль-икътисадый үсеше фаразы турында» мәгълүматны игътибарга алырга (1 нче кушымта).

2. Әлеге карарны «Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында» бастырып чыгарырга (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм «Сарман муниципаль районы» муниципаль берәмлегенң рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат – телекоммуникация челтәрәндә урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Совет Рәисе Жәлил
шәһәр тибындагы поселогы
Сарман муниципаль районы
Татарстан Республикасы

Р. Ә. Кәримов

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Жәлил шәһәр тибындагы поселогы
Советы карарына
1 нче кушымта
24.11.2025 ел, №13

2026 елга һәм 2027-2028 еллар план чорына Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының
«Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең социаль-икътисадый үсеше фаразы»

Күрсәткечнең исеме	Берәмлек үлчәү	2023	2024	2025	2026	2027	2028
		хисап	хисап	бәя	фараз	фараз	фараз
Халык саны	чел.	13621	13817	13727	13770	13820	
Узган елга үсеш темплары	%						
Мөгезле эре терлекләр саны	голов	35/10 кор	33/17 кор	25/5 кор	20/5 кор	19/5 кор	20/5 кор
Узган елга үсеш темплары	%						
Инвестицияләр	тыс.руб.	0	0	0	0	0	0
Узган елга үсеш темплары	%						
Торак кертү	кв.м.	1800	1502	2300	2400	2600	2500
Темп роста к предыдущему году	%						
Хезмәт өчен түләү фонды	тыс.руб.	1 942 397,5	2 196 851,6	2 426 540,0	2 704 448,9	2 778 411,8	3 010 249,93
Узган елга үсеш темплары	%						
Уртача айлык хезмәт хагы	руб.	56 301,4	66 567,0	71 503,4	79411,8	81 440,1	88 111,8
Эшчеләрнең исемлек буенча уртача саны	чел.	2 875	2 781	2 828	2 838	2 843	2 847
Эшмәкәрләр саны (КФХ)	чел.	191	195	196	199	203	205
Эшсезләр саны	чел.	19	7	6	7	5	5

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы
«Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенә
2026 елга һәм 2027-2028 еллар план чорына
социаль-икътисади үсеш фаразына аңлатма язуы

2026 елга һәм 2027-2028 еллар план чорына Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенә социаль-икътисади үсеш фаразы Россия Федерациясә законнары нигезендә эшләнгән.

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә сәнәгать һәм сәүдә предприятиеләре һәм оешмалары тарафыннан агымдагы финанс елының тиешле территориясендәге социаль-икътисадый үсешнең якынча нәтижәләрен һәм агымдагы финанс елында тиешле территориянең социаль-икътисадый үсешенәң көтелгән нәтижәләрен исәпкә алып, 2023-2024 елларга статистик хисап мәгълүматлары һәм үсеш перспективалары буенча мәгълүматлар фаразга нигезләнеп алынды.

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Татарстан Республикасының көньяк-көнчыгыш өлешендә, Сарман муниципаль районы территориясендә, Сарман муниципаль районының Сарман – административ үзгә авылыннан 29 км көньякта урнашкан.

"Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге составында 4 торак пункт - Жәлил шәһәр тибындагы поселогы, Габдрахман, Кызыл Бакча, Яңа Минзәләбаш авыллары бар.

"Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясенәң мәйданы 4934,5 га тәшкит итә.

Жәлил шәһәр тибындагы поселогы - Сарман муниципаль районының икътисади үсеш алган муниципаль берәмлекләренәң берсә. Бистәнәң иң эре предприятиесә « " Жәлилнефть» нефть-газ чыгару идарәсә, шулай ук бистәдә сервис предприятиеләренәң филиаллары урнашкан

Бистә күршә нигезләмә күзлегеннән файдалы позициягә ия. Жәлил Сарман районының көньяк өлешендә урнашкан һәм сәнәгать һәм икътисадый мөнәсәбәтләрдә яхшы үсеш алган Азнакай һәм Әлмәт районнары белән чиктәш.

Бистәнәң социаль өлкәсен өч гомуми белем бирү учреждениесә, Сарман аграр көллияте филиалы, Балалар сәнгәт мәктәбе, балалар музыка мәктәбе, 6 балалар бакчасы, мәдәният сарае, китапханә, почта бүлегә, «Зенит» һәм «Россия Саклык банкы» банклары филиаллары, район хастаханәсә, стоматология поликлиникасы, мәчет, Изгә Архангел Михаил хөрмәтенә гыйбадәтханә тәшкит итә даруханәләр чөлтәрә, кинотеатр, газ участогы, «ТатАИСнефть» участогы, «Батыр» спорт-сәламәтләндерү комплексы, боз сарае, балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе, санаторий - «Жәлил картлар һәм инвалидлар интернат-йорты» ДАССО, ябык павильонлы үзәк базар, 7 супермаркет, «Девон», «Рапсодия», «Ташкент», «үзбәк кухнясы», «шеф деливери», «Шаурма»кафесы бар.

Демографик тенденцияләр.

«Жәлил муниципаль берәмлегендә барлыгы 13727 кешә яши, шул исәптән: пгт.Жәлил 13490, Яңа Минзәләбаш авылы 147 кешә, Кызыл Бакча авылы 61 кешә, Абдрахман авылы 29

кеше.икътисади актив халык 45 процент тәшкил итә. 2828 кеше оешма - предприятиеләрдә эшли. Барлыгы авылда 822 йорт, шуларның 79ы күп фатирлы, шәхси секторда -585.

№ п/п	Халыкның яшь төркемнәре	Барлык халык	%
1	Эш яшеннән яшьрәк	3013	22
2	Эш яшендә	7599	55
3	Эш яшеннән олырак	3205	23

«Жәлил поселогы» МБ халкының яшь структурасы гомумән уңайлы.

Яшь структурасындагы балалар өчен аның киләчәк динамикасын, халыкның демографик потенциалын билгели.

Демографик хәл:

Хисап чоры, ел	Туу		Үлем	
	кеше	күрсәткеч	кеше	күрсәткеч
2023	55		134	
2024	42	76	118	88,06
2025	38	90	128	108

2024-2025 елларда туу күрсәткече кимедә, үлем күрсәткече артты.

Хезмәт һәм мәшгульлек

2026-2028 елларда торак пунктның халыкны эш белән тәмин итү өлкәсендәге һәм хезмәт базарындагы хәл Икътисади үсеш темплары, инвестиция активлыгы динамикасы, житештерүне модернизацияләү масштаблары һәм аның белән бәйле рәвештә предприятиеләрнең кадрлар составын оптимальләштерү белән билгеләнәчәк.

"Жәлил шәһәрчеге" МБДА эшкә яраклы яшәтәге халык саны 7599 кеше тәшкил итә, шул исәптән хезмәт эшчәнлегә белән шөгыльләнүчеләр (предприятиеләр һәм оешмалар) 2828 кеше.

Рәсми мәгълүматлар буенча теркәлгән эшсезлек дәрәжәсе кимегән һәм 2025 елның октябренә 6 кеше тәшкил итә (2024 елның октябренә 7, 2023 елның октябренә 19 кеше), бу узган елның тиешле чорына караганда 1 кешегә кимрәк. Киләчәктә эшсезлек күрсәткечен тоткарлау өчен торак пунктның житештерү һәм социаль өлкәләрен алга таба үстерү кирәк.

Эш белән тәмин итү өлкәсендәге хәлгә тискәре йогынты ясаучы факторлар булып эшчеләрнең санын киметү һәм штатын кыскарту тора. Оешмаларда хезмәткәрләрне азат итү белән бергә персонал санын оптимальләштерү буенча чаралар үткәрелә, бу мәшгульлек хезмәтенә мөрәжәгатьләр санының артуына китерергә мөмкин.

Эшсезлек дәрәжәсен киметү өчен эш урыннары житәрлек түгел, икътисади потенциалны арттыруга китерә алган хезмәтләр һәм кече бизнес системасы житәрлек дәрәжәдә үсешмәгән.

Бюджетның керем өлешен арттыру кирәк.

2025 елның беренчел йомгаклары буенча уртача хезмэт хакы шәһәр тибындагы бистә территориясендә урнашкан эре һәм урта предприятиеләр һәм оешмаларның бер хезмәткәренә туры килә. Жәлил 71 503,4 сум тәшкил итә (2024 елда 66 567,0 сум), бу узган елның тиешле чорына караганда 9 936,4 сумга күбрәк.

2025 елда хезмэт хакы фонды 2 426 540,0 сум тәшкил итте (2024 елда 2 221 474,3 сум). 2024 елга хезмэт хакы фондының үсеш темпы 8,4% тәшкил итә.

Торак төзелеше

2025 елда 2300 кв. м. торак мәйдан, 2026 елда 2400 кв. м. файдалануга тапшырылган.

Мәгариф.

Шәһәр жирлегенең муниципаль мәгариф системасын 9 учреждение тәкъдим итә, шул исәптән 2 гомуми белем бирү мәктәбе, гимназия һәм 6 балалар бакчасы.

Моннан тыш, " Жәлил поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә 4 өстәмә белем бирү учреждениесе (Балалар музыка мәктәбе, балалар сәнгать мәктәбе, балалар яшүсмерләр-спорт мәктәбе, Сарман аграр көллияте филиалы) урнашкан.

Гомуми белем бирү өлкәсендә уртача хезмәткәрләр саны - 1008 кеше, мәктәпкәчә учреждениеләрдә-346 кеше.

Стадион, спорт мәйданчыклары, спорт-сәламәтләндерү комплексы, Боз сарае, чаңгы базасы, ясалма өслекле футбол кыры, шахмат клубы бар. Һәр гомуми белем бирү мәктәбе һәм мәктәпкәчә учреждение каршында спорт залы бар. Спорт белән шөгыльләнү өчен балалар һәм яшүсмерләр өчен дә, өлкәннәр өчен дә барлык шартлар тудырылган.

Мәдәният өлкәсе Жәлил поселогында урнашкан берничә муниципаль һәм ведомство учреждениесеннән гыйбарәт.

"Жәлил поселогы» МБ халкы өчен мәдәни ял өчен шартлар тудырылган: 498 урынга исәпләнгән Мәдәният сарае һәм 100 урынга 2D һәм 3D форматында «Жәлил» кинотеатры; китапханәләр – 32,568 мең данә; Хезмәт даны музее бар.

Мәдәният учреждениеләрендә эшләүчеләрнең уртача саны-26 кеше.

Кулланучылар базары

Кулланучылар базары-бистәнең социаль-икътисади үсешенең мөһим өлкәсе. Биредә тулаем алганда икътисад эшчәнлегенең нәтижәлелеген билгели торган халыкның көндәлек ихтыяжлары тормышка ашырыла.

Кулланучылар базары түбәндәге үзенчәлекләргә ия: кулланучылар кыйммәтләрен формалаштыру һәм халык ихтыяжларын канәгатьләндерү коралы булып тора; нормаль акча әйләнешен тәмин итә; халык өчен яңа эш урыннары булдыра; күп санлы оешмалар һәм предприятиеләр эшчәнлеге өлкәсен формалаштыра; башка базарларның үсешенә турыдан-туры һәм туры йогынты ясый.

Товар әйләнешенең, халыкка күрсәтелә торган түләүле һәм көнкүреш хезмәтләренең факттагы бәяләрендә үсеш хезмәт күрсәтүгә бәяләр арту һәм хезмәт күрсәтү күләме хисабына булды.

Гомумән алганда, муниципаль берәмлек кулланучылар базарындагы вәзгыять уңай бәяләнә, аның үсеше өчен уңай фараз.

Сәүдә, халыкка көнкүреш хезмәте

Бистәдә халыкның күп өлеше шәхси эшмәкәрлек һәм үзмәшгульлек белән шөгыльләнә, бу халыкны эш белән тәмин итү һәм халыкны көнкүреш һәм сәүдә хезмәтләре белән тәмин итү проблемасын сизелерлек киметә.

Нәтижә

Муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисади үсешен фаразлау максаты «пгт.Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Жәлил» күргәзмәсе-демографик ситуацияне яхшырту, халыкның тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын күтәрү, районның һәм жирлекнең тотрыклы иқтисади үсешен тәмин итү.